

Datum
2022-06-03

Vårt diarienummer
14/2022

Vår handläggare
Flemming Kristensen

Till

Socialdepartementet (diarienummer S2022/00623) s.remissvar@regeringskansliet.se och
omid.mavadati@regeringskansliet.se

Svenska Diabetesförbundets synpunkter på utredningen:

E-recept inom EES (SOU 2021:102)

Svenska Diabetesförbundet företräder personer med diabetes, i alla åldrar och alla typer av diabetes, samt dessa personers familjer och närstående som också påverkas av sjukdomen. Vi har med vår 79-åriga historia en bred erfarenhet av och kunskap om hur livet med diabetes ser ut¹, och vi stöttar personer med diabetes genom hela livet i olika situationer och faser.

Det beräknas finnas drygt 500 000 personer med diabetes i Sverige idag. Diabetes är en kronisk sjukdom som personen lever med från insjuknandet och under hela livet. Sjukdomen kräver kontinuerlig uppmärksamhet, kontroll samt löpande bedömning och analys av situationen genom avancerad egenvård. Samtidigt är risken stor att personer med diabetes över tid drabbas av allvarliga följsjukdomar. Dagligen dör 5-6 personer i Sverige där diabetes är den underliggande dödsorsaken.²

Sammanfattning

Avseende innevarande utredning är det på en övergripande viktig att påpeka att alla åtgärder som kan underlätta vardagen för personer som lever med diabetes är positiva. Bedömningen är att utredningens förslag när det gäller E-recept kommer bidra till detta, vilket är glädjande.

Möjligheten att hämta ut medicin inom EES har stor betydelse för personer med diabetes. För personer med diabetes typ 1 kan brist på insulin leda till allvarliga sjukdomstillstånd inom några få timmar, såsom ketoacidosis³.

Det är för Svenska Diabetesförbundet samtidigt avgörande att patientens integritet, oavsett ålder, värnas när behandlingen av personkänsliga uppgifter sker mellan flera aktörer i olika länder. Det är även centralt att alla åtgärder som behövs för att säkerställa patientsäkerheten i samband med utlämnande av läkemedel vidtas oaktat var utlämnningen sker. Nedan lämnas några kortfattade kommentarer på utvalda delar av utredningen som anses extra viktiga för personer med diabetes.

¹ Läs gärna mer på: [diabetes.se](https://www.diabetes.se)

² Svenska Diabetesförbundet, 2022, *Diabetes*, Tillgänglig: <https://www.diabetes.se/diabetes/> [Använd: 2022-06-03]

³ Svenska Diabetesförbundet, 2022, *Högt blodsocker och ketoacidosis*, Tillgänglig: <https://www.diabetes.se/diabetes/diabetes-typ-1/blodsocker/hogt-blodsocker-och-ketoacidosis/> [Använd: 2022-06-03]

7.3 Förutsättningar enligt regeringsformen

Utredningens bedömning: Den rättsliga grunden för informationsutbytet av e-recept över landsgränser bör fastställas i lag.

Svenska Diabetesförbundets kommentarer: Vi instämmer i detta.

7.7.2 Fullmakter och ombud

Utredningens bedömning: Det bör finnas möjlighet att använda elektronisk fullmakt i tjänsten e-recept över landsgränser när förutsättningar för det finns på plats.

Svenska Diabetesförbundets kommentarer: Vi tillstyrker detta förslag, eftersom vi gör bedömningen att det kommer att underlätta för personer som lever med diabetes och rör sig mellan olika länder. Det är även en förutsättning för att kunna hämta ut medicin åt personer som av olika anledningar inte själva klarar det.

7.7.3 När patienten är ett barn

Utredningens bedömning: Barn bör kunna omfattas av tjänsten e-recept över landsgränser först när det är tydligt att barnets integritet kan säkerställas av E-hälsomyndigheten som personuppgiftsansvarig

Svenska Diabetesförbundets kommentarer: Ur ett barnperspektiv är detta mycket viktigt, och vi delar den bedömningen som utredningen gör. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att barn kommer kunna omfattas av tjänsten, givet att drygt 8 000 barn under 18 år lever med diabetes idag.

8.2.6 Den registrerades inställning till personuppgiftsbehandlingen

Utredningens förslag och bedömning: Patientens samtycke ska krävas för behandling av personuppgifter för ändamålet expediering av e-recept i ett annat EES-land. Utredningens bedömning: Ett integritetshöjande samtycke av den registrerade utgör en sådan precisering som är tillåten enligt artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen

Svenska Diabetesförbundets kommentarer: Vi tillstyrker detta förslag. Förslaget är helt centralt för att kunna säkerställa patientens integritet i samband med hantering av personkänsliga uppgifter.

9.5 Personuppgiftsansvar

Utredningens förslag: E-hälsomyndigheten ska vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför med stöd av lagen.

Svenska Diabetesförbundets kommentarer: Vi tillstyrker detta förslag. Det är fördelaktigt att det är samma myndighet som idag har ansvaret för det svenska receptregistret.

9.8 Personuppgifter som får behandlas

Utredningens förslag: Endast sådana personuppgifter som behövs för de ändamål som är tillåtna enligt lagen får behandlas.

Svenska Diabetesförbundets kommentarer: Vi bifaller förslaget, enligt kommentarerna i 8.2.6 ovan.

Johanneshov dag som ovan

Björn Ehlin
Förbundsordförande

Flemming Kristensen
Ansvarig utredning och påverkan